

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

**Meditationum evangelicarum pars tertia, hoc est:
Tractatio evangeliorum tam dominicalium, quam
festivalium, ad recte se sub variis tentationum generibus
gerendum, disposita**

Creide, Hartmann

Francofurti ad Moenum, 1682

Exegesis

[urn:nbn:de:bsz:31-126133](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:bsz:31-126133)

mina viperarum, Matth. 3. v. 7. & arguit Herodem, ratione incestus, quem comittebat cum uxore fratris Philippi, Marc. 6. 18.

Elias Zonâ pellicâ velut cilicio ad renes accinctus erat. Ita Johannes habebat vestimentum de pilis camelorum: & zonam pelliceam circâ lumbos suos: Esca autê ejus erant locustæ, & mel sylvestre, Matth. 3. v. 4.

Elias à Jesabele in exilium pulsus, 1. Reg. 19. v. 2. seqq. Ita Johannes, à Synagogâ Judaica plura passus est, fecerunt enim in eo, quæcunq; voluerunt, Matth. 17. v. 12. tandem ex mandato Herodis in carcere capite truncatus est, Matth. 14. v. 10.

Elias omnibus aliis Prophetis præferitur, non modò ob præclara, quæ patravit miracula, sed & quia sublatus est in tempestate, in custru, & cum equis igneis, Sir. 48. v. 4. seqq. Sic Christus ipse Baptistam hoc encomio mactat, quod inter natos mulierum major eo non surrexerit, Matt. 11. v. 11.

De magno hoc & sanctissimo viro, occasione ordinarii Evangelii nunc dicturi sumus, visuri pro Instituto nostro

- I. Triplicem Querelam.
- II. Triplicem Medelam.
- III. Triplicem Cautelam.

J. J.

Exegetis.

ELkanæ uxor Hanna sterilis erat, quia Dominus coneluserat vulvam ejus, cum verò precibus suis filium, quem Samuelem nominabat, consecuta esset, commodavit eum Domino cunctis diebus vitæ ejus, ut serviret Domino, prout illa voverat, 1. Sam. 1. v. 5. 20. seqq.

Simile quid memorat prælecta Pericope, de Johanne Baptistâ, cujus mater Elisa-

betha ante sterilis & effœta erat, sed Dominus illius, & Zachariæ deprecationem exaudivit, Luc. 1. v. 13. ut Johannem Baptistam illa pareret, quem similiter Domino consecravit, ut Propheta Altissimi esset, qui præiret ante faciem Domini, parare vias ejus, Luc. 1. v. 76. ut prælecta Pericope pluribus probat.

Querela respicit

I. *Sterile conjugium*, quod sæpè Christianis conjugibus causa est ingentis sollicitudinis. Zacharias & Elisabetha ambo justii erant antè Deum, incedentes in omnibus mandatis & justificationibus Domini irreprehensibiles, ut in præcedentibus verbis Lucas meminit. Sed non erat illis filius, eò quod esset Elisabeth sterilis, & ambo processissent in diebus suis. Hoc in V. T. potissimum, pro magnâ ignominia habitum fuit. Unde Rachel mori mavult, quam sine prole vivere. Et ubi tandem à Deo benedicta fuit, dixit: Abstulit Deus opprobrium meum, Gen. 30. v. 23. Et si verum fateri fas est, non levis ærumna est, si conjuges sine liberis degant, & benedictione conjugali carere cogantur: Per liberos enim Regnum Dei amplificatur, & nomen Domini sanctificatur. Sinite parvulos venire ad me, & ne prohibueritis eos, talium enim est Regnum cælorum, ait Servator, Marc. 10. v. 14. & Junior Tobias dicit: se conjugem duxisse solâ posteritatis dilectione, in quâ benedicatur nomen Domini in secula seculorum, Tob. 8. v. 9.

Deindè Respubl. in omnibus Hierarchiis præclare ornat, unde Parêtes gaudio afficiuntur, quâdo filii adulti reip. utiliter preesse possunt. Hinc Siraides: Filii, & ædificatio civitatis cõfirmabit nomẽ, Sir. 40. 19.

Ter-

Terzio quoque h. m. genus confervatur, quando enim pater, qui multos filios ingenuos reliquit, mortuus est, quali non est mortuus: fimilem enim reliquit fibi poffe, Sir. 30. v. 4.

His commoditatibus in univerfum fertiles carere coguntur. Hinc in Scripturâ tot lamentationes Sanctorum reperiuntur, quibus propterea ufi funt. Domine Deus, quid dabis mihi? queritur Abraham: ego vadam absque liberis, & filius procuratoris domus meæ iste Damascus Eliezer, Gen. 15. v. 2. Rachel expostulat cum Jacobo, inquit: Da mihi liberos, alioquin moriar, Gen. 30. v. 1. Anna largiter fleuit, cum Dominus vulvam ejus conclusisset, 1. Sam. 1. v. 10. Sunamitis bonis temporalibus affluens, nulla alia re, nisi benedictione conjugali caruit, idè dixit Giezi: filium non habet, 2. Reg. 4. v. 14.

Hoc Dei opus est: hic uterum steriliùm concludere valet, ut nihil pariant, ut Sara conqueritur, Gen. 16. v. 2. & eundem recludere potest, & facere sterilem in domo habitare, matrem filiorum latantem, Pfa. 133. v. ult.

Quando igitur Deus conjugium fecundat, grato animo id agnoscendum, & videndum est, ut liberi educantur in disciplina & timore Domini, Eph. 6. v. 4. Sin minus, æquo animo id tolerandum, quia non iræ indicium sed probatio est. Acquiescant igitur pii conjuges in voluntate Dei, eidemque se reverenter subjeiant. Quanto perè exultabat Eva cum Cainum peperisset, inquit: acquisivi virum Dominum, qui tamen postea ingentis luctus causa & parricida erat, Gen. 4. v. 8. Quantum dolorem Noæ iniecit Cham, Abra-

hamo Ismael, Jacobo Ruben & Dina, Eli Hophni & Pineës, Davidi Abfolon, Salomoni Rehabeam? quoties illos optavisse putas, liberos ne suscepissent: Utilius siquidem est mori sine filiis, quàm relinquere filios impios, Sir. 16. v. 4.

II. *Difficile puerperium*, quod sexui fœmineo subeundum. Ita enim Deus dixit mulieri: Multiplicabo ærumnas tuas & conceptus tuos: in dolore paries filios, & ad virum desiderium tuum.

Huic difficultati imprimis subjctæ sunt provectoris ætatis fœminæ, quando antea non pepererunt, ut hîc exemplum prostat in Elizabetha, Johannis matre, quamvis illa Dei gratia superarit, & felix puerpera evaserit, quod verò multis non adeò succedit.

In statu innocentie sine dolore illæ peperissent. Verùm per peccata adeò res redit, ut illud Christi locum habeat: Mulier cum parit, dolorem habet, quia venit hora ejus, Joh. 16. v. 21. Hora verè dolorosa, in quâ querulatur inter dolores: Væ mihi, quia defecit anima mea, Jer. 4. v. 31. maxime, quando virtus non est parienti, Et. 37. 3.

Unde Philippus Melanchthon non abs re alicubi scribit: Tria officia sunt omnium difficillima: docentis, regnantis, & parturientis. Quin Medea apud Euripidem liberè dixit, se malle ter in acie stare, quàm semel parere.

Hoc verò solatium restat piis fœminis, quod salvabuntur per filiorum generationem, si permanerint in fide & dilectione, & sanctificatione cum modestia, 1. Tim. 2. v. 15.

III. *Frequens infortunium*, cui pii conjuges subjcti sunt. Zacharias & Elisabetha

ambo iusti erant coram Domino, & Deum timentes, tamen sine cruce non fuerunt. Elisabetha queritur de ignominia, quâ ab inimicis & invidis affecta est. Zacharias mulus fit, & novem menses in hâc molestia degere cogitur, usque in diem, quo Johannes natus est.

Alii conjuges aliis ærumnis vexantur, nec quisquam ab illis immunis est, prout Deus iis onus imponit, à quo bona & mala, vita & mors, paupertas & divitiæ, Sir. 11. v. 14.

Modò pestilentia percutit, ut tempore Davidis, ubi intra triduum septuaginta milia virosum mortui sunt, 2. Sam. 24. v. 15. modò annonæ caritate affligit, ut ætate Josephi, quæ integrum septennium duravit, Gen. 47. v. 13. modò bello devastat, ut tempore Gideonis, ubi Midianitæ adscendebant cum sevisset Israel, & vastabant proventum terræ, nihilque omnino, ad vitam pertinens relinquebant in Israel, non oves, non boves, non asinos. Quin & aded affligebant indigenas regionis, ut facerent sibi antra & speluncas in montibus, & munitissima ad repugnandum loca, Jud. 6. v. 1. 5.

Et licet mala hæc publica non grassentur, tamen pii conjuges demensum suum habent, modò victus deficit, ut querantur: Quid comedemus, quid bibemus, aut quò operiemur? Matth. 6. v. 31. modò variis morbis & infirmitatibus infestantur, maritus inopinatò cæcitate pereunt, ut Tobias, Tob. 2. v. 11. uxor incurvatur, ut filia illa Abrahamæ, Luc. 13. v. 11. liberi aut maturius obeunt, ut filiolus Davidis, 2. Sam. 12. v. 18. aut claudi evadunt, uti Mephoboseth, 2. Sam. 4. v. 4. vel degenerant

sicut Absolon, 2. Sam. 15. v. 1. Non raro accidit, ut famulitia mala seminent, velut Hagar, Gen. 16. v. 4. sive vicini rixosi & invidi sunt, quales Isaac habebat, Gen. 26. v. 15. sive Almodi negotiosus est, exacerbans animos, ut in perpetuis dissidiis vivant, quod non leve malum est. Ubi enim Zelus & contentio, ibi confusio, & omne opus pravum, Jac. 3. v. 16. & quis miserias omnes exponet, quibus pii conjuges subiecti sunt? Cunctæ res laboriosæ: non potest eas homo explicare sermone, Ecclef. 1. 8.

Interea pii conjuges æquo animo, hoc quicquid est afflictionis subeant. Fili, accedens ad servitutem Dei, præpara animum tuum ad tentationem, Sir. 2. v. 1. caveant verò ne sibi ipsis malum cudant, sicut inveniuntur, qui Diabolo obsequentes, propriis concupiscentiis indulgent: maritus despicit uxorem adolescentiæ suæ, Mal. 2. v. 16. mulier morosa est, & omnia jurgiis miscet, quò fit, ut non modò seipsos affligant, sed & benedictionem Dei amittant. Omne enim Regnum, in seipsum divisum desolabitur, & domus suprà domum cadit, Luc. 11. v. 17.

De Secundo.

Sequitur *Medela*, quæ fluit
1. *Ex gratiosa visitatione.* Benedictus Dominus Deus Israel, ait Zacharias, quia visitavit plebem suam. In Græco ejusmodi vox occurrit, quâ sollicita visitatio indigitatur, qualis est, quando Medicus venit ad ægrotum, ut non modò eum invisat, sed & re & auxilio subveniat, quò pristinae sanitati restituatur.

Misc-